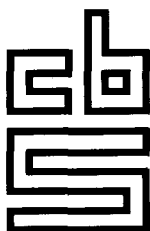

Productie bouwnijverheid

In juni werd begonnen met de bouw van 7.000 woningen. Dit is 5% meer dan in dezelfde maand van 1991. In het eerste halfjaar van 1992 werd met de bouw van 42.000 woningen begonnen; een stijging van 8% ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder. Over 1991 als geheel werd een daling van het aantal begonnen woningen geregistreerd (13%).

De groei in de bouw komt eveneens tot uitdrukking in de ontwikkeling van het indexcijfer van de omzet in de bouwnijverheid. Deze index lag in juni 5% hoger dan in dezelfde maand van 1991. Gemiddeld over het eerste halfjaar kwam de groei hiermee uit op 14% (vergeleken met dezelfde periode een jaar eerder). Over 1991 als geheel bedroeg het accres 1%. De groei in het eerste halfjaar kan deels worden toegeschreven aan de in vergelijking met vorig jaar gunstige weersomstandigheden in februari.

Prijzen gezinsconsumptie

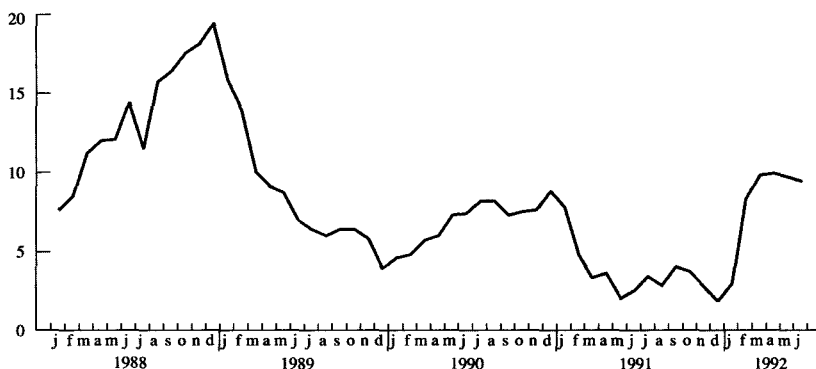
Het prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie is tussen midden juni en midden juli met 0,6% gestegen tot 111,7 (1985=100). Deze stijging kan voor een belangrijk deel worden toegeschreven aan de huurverhoging per 1 juli. Tussen midden juni en midden juli werden vooral kleding, schoeisel en autobenzines goedkoper. In juli 1992 lagen de prijzen gemiddeld 3,1% hoger dan in dezelfde maand van vorig jaar, zie figuur 2. Dit is het laagste stijgingspercentage na april 1991. Gemiddeld over de eerste zeven maanden van dit jaar kwam de prijsstijging uit op 4,1%. Dit groeicijfer blijft achter bij het gemiddelde stijgingspercentage in de tweede helft van 1991 (4,6%), maar ligt nog iets boven de prijsstijging voor 1991 als geheel (3,9%). Vanaf 1988 tot en met 1991 is de jaarlijkse stijging van de prijzen steeds toegenomen.

Consumentenvertrouwen

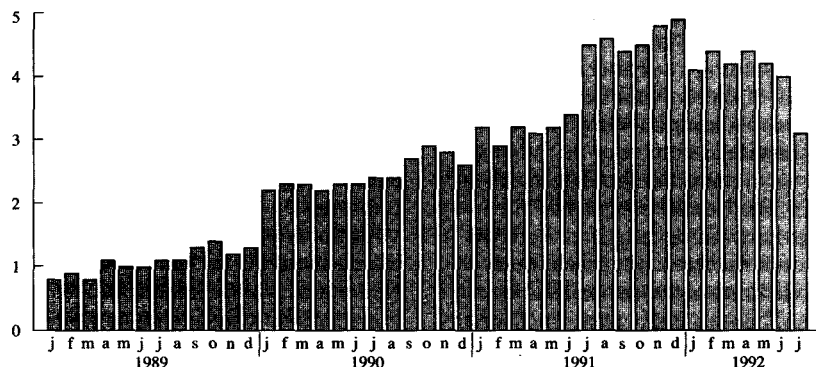
Volgens het Consumentenconjunctuuronderzoek is het vertrouwen van de consument in de ontwikkeling van de economie in augustus ten opzichte van juli vrijwel gelijk gebleven (zie figuur 3). Op de vijf vragen die aan de index van het consumentenvertrouwen ten grondslag liggen, werden per saldo 7% meer negatieve dan positieve antwoorden gegeven. In juli overtroffen de negatieve antwoorden de positieve met 6%. In de loop van de periode mei-juli steeg het consumentenvertrouwen. In augustus werden de twee

vragen naar de algemeen economische situatie per saldo negatiever beantwoord dan in juli. Deze twee vragen worden samengevat in de index van het economische klimaat. De beantwoording van de twee vragen naar de eigen financiële situatie leverde een positiever saldo op dan in juli; de vraag of de consumenten de tijd gunstig achten om grote aankopen te doen werd iets minder positief beantwoord. Deze drie vragen worden samengevat in de index van de koopbereidheid.

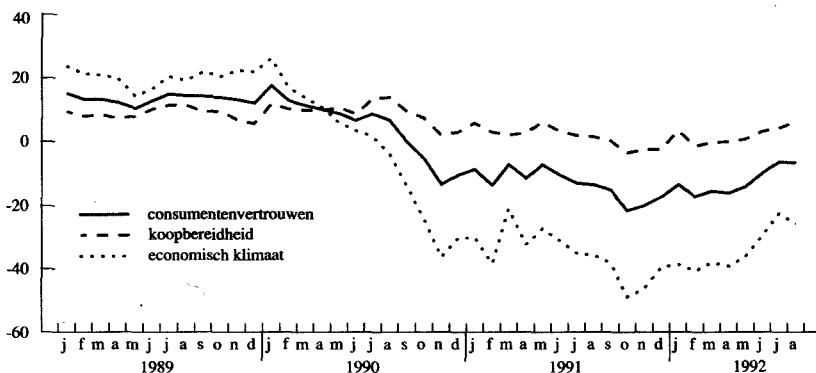
Figuur 1. Omzetten bouwnijverheid (factuurwaarde), procentuele jaarmutaties van het voortschrijdend 12-maandsgemiddelde.

Figuur 2. Prijsindex gezinsconsumptie, procentuele maandmutaties t.o.v. voorgaand jaar.

Figuur 3. Consumentenvertrouwen, saldo van positieve en negatieve antwoorden in % van het totaal.

Buitenland

Productie industrie

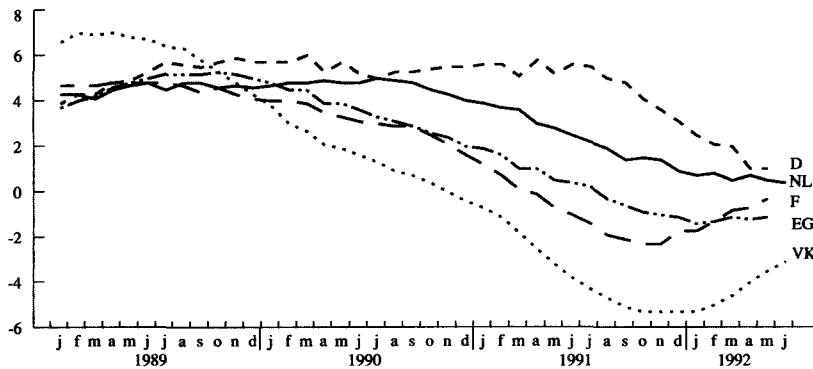
Met het junicijfer van de industriële productie is de groei van de bedrijvigheid in Nederland in de eerste helft van 1992 uitgekomen op 0,9%. De trendmatige groeivertraging in de volume-ontwikkeling van de industriële productie, die in 1991 zichtbaar was, heeft zich hiermee in de eerste helft van 1992 niet voortgezet. Vanaf medio 1990 lag de trendmatige groei, als jaarmutatatie van het voortschrijdend twaalfmaandsgemiddelde, in Nederland ongeveer 2%-punt boven

die van de EG. Medio vorig jaar is voor de EG de groei omgeslagen in een daling, zie figuur 4.

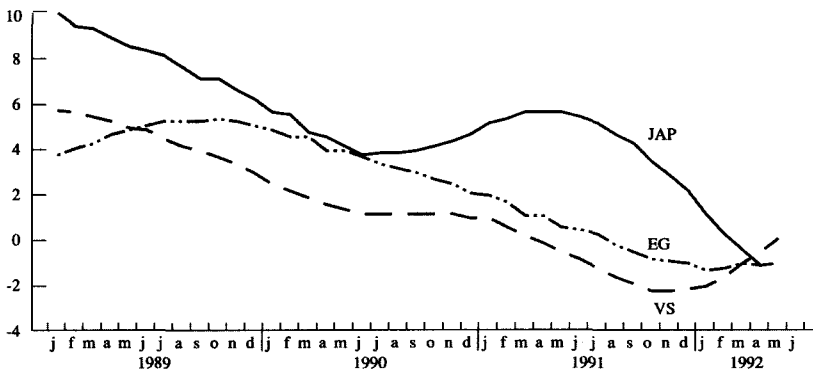
De ontwikkeling van de bedrijvigheid in de EG wordt voor een belangrijk deel bepaald door Duitsland, Frankrijk en het VK. Volgens een opgave van de OESO bedraagt de industriële productie in Duitsland ongeveer 30% van het EG-totaal, tegen 15% voor Frankrijk en het VK en minder dan 5% voor Nederland. In Duitsland toont de groei al een jaar een sterk dalende tendens, in Frankrijk en het VK zijn in de loop van 1992 de produktiedalingen afgenomen.

Evenals voor de EG laten de meest recente cijfers in figuur 5 voor de VS en Japan volumedalingen van de industriële productie zien. In de VS zijn de groeicijfers al meer dan een jaar negatief, al is in de loop van 1992 een herstel te zien. Opmerkelijk is de terugval van de productie in Japan. In amper een jaar nam de trendmatige groei af van 6% naar -1%. Negatieve groeicijfers van de productie (gemeten als jaarmutatatie van het voortschrijdend twaalfmaandsgemiddelde) zijn in Japan vanaf medio 1987 niet meer voorgekomen. Ten opzichte van het totaal van de industriële productie in de EG, VS en Japan bedraagt het aandeel van zowel de EG als de VS ongeveer 40% en van Japan 20%. (N.B. De gegevens voor Duitsland zijn exclusief de voormalige DDR)

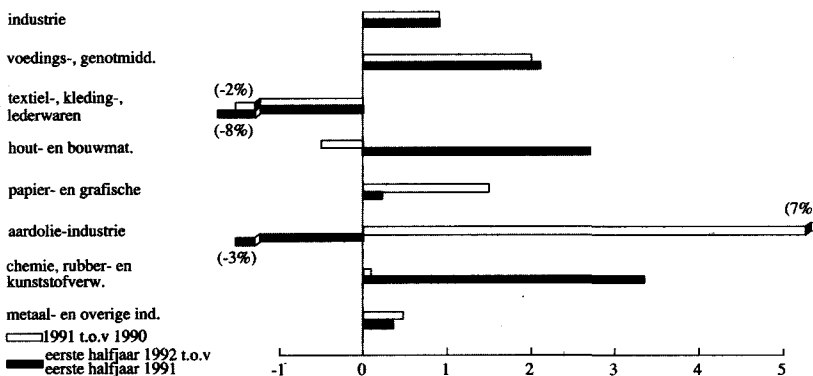
Figuur 4. Productie industrie (volume) in enkele EG-landen, procentuele jaarmutataties van het voortschrijdend 12-maandsgemiddelde.

Figuur 5. Productie industrie (volume) in de EG, Japan en de VS, procentuele jaarmutataties van het voortschrijdend 12-maandsgemiddelde.

Figuur 6. Procentuele groei industriële productie per bedrijfsklasse (volume).

Productie per bedrijfsklasse

De afzonderlijke industriële bedrijfsklassen in Nederland gaven in de eerste zes maanden van dit jaar uiteenlopende ontwikkelingen te zien. Een groei die groter was dan die van de industrie als geheel (0,9%), vertoonden de chemische industrie (4,3%), de hout- en bouwmaterialenindustrie (2,7%) en de voedings- en genotmiddelenindustrie (2,1%). In de metaalindustrie (0,4%) en de papier- en grafische industrie (0,2%) was de groei lager dan het industriële gemiddelde, zie figuur 6. De productie in de delfstoffenwinning (vooral aardgas) lag in de eerste helft van dit jaar 1,1% hoger dan in dezelfde periode van vorig jaar. Dit groeicijfer blijft duidelijk achter bij de groei over 1991; in de eerste helft van 1991 bedroeg de groei 18,5% en in de tweede helft 4,2% (steeds vergeleken met dezelfde periode een jaar eerder). Het productievolume van de openbare nutsbedrijven nam in de eerste zes maanden van 1992 toe met 0,5%. Dit groeicijfer blijft iets achter bij het accres in het tweede halfjaar van 1991 (1,7%). In de eerste helft van vorig jaar bedroeg de groei 7,3%. Het productievolume van de nijverheid (industrie, delfstoffenwinning en openbare nutsbedrijven) nam door deze ontwikkelingen in de periode januari-juni 1992 toe met 0,9%. Over 1991 bedroeg de stijging 4%.

Deze bijdrage is ontleend aan het *Conjunctuurbericht*, nr. 8-92, dat wordt samengesteld door de hoofdafdeling Nationale Rekeningen van het CBS.